

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale do mači oglasi itd. se računajo po pogodb

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Vladni epilog.

IV.

Oficijozus v »Pol. Corr.« je pač tip tistega avstrijskega birokratizma, ki noče odnehati od vere, da je možno le iz-za zelene mize zatuhlih pisarn dajati javnemu življenju direktivo, onega birokratizma, ki meni, da mu ne treba računati s tem, kar se poraja in dalje razvija po železnih zakonih narave, zunaj — izven tistih pisarn. In to je bila vsikdar nesreča Avstrije, to je vir vsemu zlu, da nje državniki niso nikdar hoteli umeti duha časa in čuti srčnih utripljav svoje lastne dobe. Istotako ne umejo še danes velike duševne evolucije, ki se je z letom 1848. pričela v duševnem življenju narodov. Mesto da bi hitrim korakom sledili dogodkom, je vse njih prizadevanje naperjeno v to, da bi zaustavljali kolo, ali je celo zavrteli — nazaj. Prazen trud — kratkovidneži!

Narodna ideja je produkt velike duševne evolucije. Državnik, ki se postavlja v boj proti taki evoluciji, proti takemu prevratu v duševnem življenju narodov, je pritlikavec, ki se postavlja v bojno pozituro proti orjaku. A glej: avstrijski državniki zadnjih desetletij zastavljajo vso ambicijo svojo za tak boj. V narodih se je vzbudilo novo življenje, v srcih narodov se vzbujajo nove sile in moči, ki so dreznale poprej. Oni pa, avstrijski državniki, tratijo svoj čas z borbo proti tem silam, mesto da bi se akomodirali in skušali to novo življenje navajati v take struje, da bi imeli tudi dinastija in monarhija dobička od tega. Oni, avstrijski državniki, nočejo umeti duha sedanjega časa. Oni bi hoteli nadaljevati politiko nekdanjih časov, a pozabljajo, da narodov iz nekdanjih časov — ni več!

Da umejo svojo dobo in sodobno duševno življenje narodov, ne bi si domišljali, da se rešujejo državni problemi le z vabilni na obe in z nemškimi govori deželnih glavarjev v neuemskih deželah. To je slepota, slepci pa naj si ne usojajo biti voditelji u oče držav. Da niso slepci, ne bi si domišljali, da so storili že Bog ve kaj, ako so s tem ali onem prijazno — govorili. Ne, ne in stokrat ne! V dejanjih mora pokazati državnik svojo dobro voljo in svojo sposobnost in v dejanjih mora vlada tudi nam Slovencev v Primorju dokazati, da hoče ustrezati opravičenim narodnim stremljenjem. Razmerje, kakor je sedaj na Goriškem, je kričeča anomalija. Krivičnosti teh razmer ne more ublažiti nobena in še tako prijazna beseda s to ali ono voditeljno osebo. Tu treba krepke inicijative, železne energije v izvaja-

nju in — brezobzirnosti proti onim, ki so po krivici beati possidentes. Kakor je sedaj razdeljena politična moč in oblast v deželi Goriške, to kriči v nebo. Kako razmerje je to, ko večina v deželi dobiva le kako mrvico od vsega onega, kar moreti dajati dežela in država, dočim dobiva manjšina, kar — hoče!

Še le potem, ko bomo videli, da je vlada začela z vso energijo delati na to, da se to nerazmerje vzravna, da se bo tudi za slovenski del dežele v jednaki meri kakor za italijanski delovalo in žrtvovalo za duševno in materijalno povzdigo; še le potem, ko bomo videli dejanja od strani vlade v ta namen, da Slovenci na Goriškem pridejo do one politične moči in oblasti v deželi, ki jim absolutno gre po njih številu in po njih gospodarski veljavi za deželo; še le potem, ko bomo videli na nedvomen način, da je vlada odnehala od tradicije, da mora biti večina podrejena manjšini: še le potem, ko bomo videli vse to, pride čas, ko bomo radi verovali v nepristranost vlade in bomo tudi kazali svojo hvaležnost gospodu ministerskemu predsedniku, pa naj se imenuje Körber ali kako drugače. Potem še le, in nič prej, bo dovoljeno pisem epilogov v »Pol. Corr.« postavljati Goriško kakor uzor drugim pokrajinam, v katerih živi po več narodnosti. Poprej pa, dokler ne bomo videli takih dokazov, nam bodo taki epilogi, kakoršen je ta, s katerim smo se bavili v teh člankih, le dokazom, da avstrijski državniki so še vedno nekje daleč tam od zad za duhom svoje dobe in da se niso ničesar naučili in ničesar pozabili!!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 9. oktobra 1900.

Volilno gibanje. V »Slov. Narod« čitamo: Gospod dr. Ivan Tavčar je priglasi svojo kandidaturo za državnozbornski mandat ljubljanskega mesta. — Za volilni okraj Trebnje, Žužemperk, Radeče, Mokronog in Kočevje priglasi je pri volilnem odboru narodno-napredne stranke gosp. Fran Zupančič, načelnik cestnega odbora in posestnik v Rakovniku pri Šent Rupertu, svojo kandidaturo. Kakor čujemo, so se vsi zaupniki narodno-napredne stranke izrekli za to kandidaturo.

O premeščanju nadvojvode Leopolda Salvatorja pišejo »Obzor« z Dunaja: Premeščanje je še vedno predmetom razpravljanj v političkih in vojaških krogih dunajskih. V političkih krogih se še vedno vzdržuje mnenje, katero je povdarjalo mad-

jarsko novinstvo, da je dala povod premeščanju brzojavka biskupu Strossmayerju, dočim se v vojaških krogih odločno oporeka temu iz več razgovorov, sosebno pa z motivacijo, da je tudi zapovednik 13. vojnega zbora, prevzvišeni baron Bechtelsheim, čestital biskupu skupno s podrejenim mu divizijonarjem 36. pehotne divizije, nadvojvodom, a njegova brzojavka da ni našla nikakega nasprotstva ali cenzure. V visokih vojaških krogih smatrajo za gotovo, da nadvojvoda Leopold Salvator pride na mesto barona Bechtelsheima kakor zapovednik 13. kora, in je zato njegovo nenadno premeščanje izzvalo globoko senzacijo. Konečno pravi »Obzor« poročevalec, da je članek v tem listu o premeščanju nadvojvode napravil v vojaških krogih najboljši utis, in to radi toplega tona, s katerim je spremljal vest o odhodu jako simpatičnega nadvojvode in njegove prejasne rodbine.

Vatikan in habsburška monarhija. Pod tem naslovom prinaša »Berliner Tageblatt« članek iz peresa nekega madjarskega politika, ki skuša dokazati, da razmere med Vatikanom in našo monarhijo postajajo vedno hladnejše; kriva na tem pa sta v prvi vrsti Strossmayer in Stadler in potem tudi vsa duhovščina, hrvatska in češka. Ker je papež navdušen za idejo, da se pravoslavna cerkev vrne v krilo katoliške cerkve, pa da hrvatska in češka duhovščina zlorablja to idejo za narodne namene. S tem da se cerkev postavlja proti Nemcem in Madjarom. Cerkev da je v ta namen celó nekaj odnehala od načela splošnega latinstva in je po-jedinim jugoslovanskim škofijam priznala staroslovenski jezik. O imenovanju škofov za Avstrijo, zlasti pa za Ogersko, da dela Rim vse mogoče ovire nominiranim kandidatom, ter podpira one, ki delajo za preobrat sedanjih odnošajev v duhu slovanskega gospodstva! Tako da se katoliški Rim kaže smrtnega sovražnika te katoliške monarhije, nasprotnika njenih ustanov, tovariša in zaveznika njenih notranjih protivnikov, ki hočejo spremeniti zistem monarhije, pa naj se ista tudi razbije o tem. Tako je Rim postal neprijatelj madjarstva in nemštva, teh dveh glavnih stebrov monarhije.

Potem pripoveduje, kako se mudita sedaj v Rimu nadškof Stadler in njegov protektor škof Strossmayer, ki je nekdanj pisal pismo ministerskemu predsedniku srbskemu, Ristiću, v katerem pismu je izrazil gorečo željo, da bi se temu poslednjemu posrečilo, po priklapljenju Bosne in Hercegovine ustvariti močno jugoslovansko državo.

Ali ona je bila le Kočarjeva hčerka, torej uboga in zato je marsikateri mladenič vzdihnil: škoda, za-njo! Škoda, ker ne bo imela dote!

No, vsi mladeniči niso bili takega menenja. Zadaikov Franc n. pr. se je do dobrega zagledal v Kočarjevo Miciko. Četudi sin premožnega posestnika in trgovca, mu je vendar Micika popolnoma zmešala glavo. Njemu je bilo bore malo mari za to, da je bila Kočarjeva Micika uboga dekle, da ne bo imela dote... A, kaj, zamahnil je nejevoljno z roko, če se je zalotil pri misli, da je uboga in da bo njegov oče pač nejevoljen, e, kaj me briga. Jaz se bom sam ženil, tudi oče se ne bo ženil za-me. Samo ono hočem, ki meni ugaja, če pa očetu ne bo prav — tudi dobro. Delal bom in živel tudi brez njegove bogatije...

Zadnikov Franc je bil sicer priprost, a inteligen ten mladenič. Čital je mnogo in njegov duh je plaval v jasni višavi idealov, katere si je ustvaril v duši svoji. Kočarjevo Miciko si je slikal kakor uzor ženske lepote, uzor čednosti. Bil je uverjen, da je ni na

svetu ženske, katera bi se mogla primerjati s Kočarjevo Miciko. Uverjen je bil, da je ona pravi angelj v človeški podobi...

Bil je, kakor se navadno govori, v vsakdanjem življenju, bil je zaljubljen gori čez ušesa. In v tej svoji zaljubljenosti se je lotil celó pesmi skladati. Slonel je dostikrat ob oknu, gledal v luno, premišljeval in se mučil, da bi skrpal skupaj kakov verz. In ko je videl pred sabo kitico, skrpano skupaj z veliko muko, jo je čital in čital. In čim večkrat je čital, tem manje mu je ugajala, dokler ni slednjič vse skupaj jezen raztrgal in legel spat. V spanju pa je zopet sanjal, kako sta se prepirala z očetom, ker mu ni pustil, da poroči Kočarjevo Miciko. Drugič je zopet sanjal, kako je stopala Micika z drugim pred altar. On je hotel klečati, naj počaka njega, a ni mogel dati glasu iz sebe; hotel je stopiti k njej, a ni mogel privzdigniti nog... In vsakokrat, ko se je vzbudil iz takih mučnih sanj, je vskliknil: Hvala Bogu! Bile so le sanje! (Pride še.)

Ta dokument da je bil predložen cesarju, in umljivo da je, da je vladar o neki javni priliki grajal tega jugoslovanskega fanatika, ki snuje izdajstvo. Potem toži član- kar, da je zastopstvo naše monarhije v Vatikanu nezadostno in zaključuje: Iz te nape- tosti med Vatikanom in avstro-ogerske mo- narhije izhaja sledeče:

Od te nape tosti ima v prvi vrsti škodo- monarhija sama, a potem spiritualni interesi cerkve. Ista je samo v prilog Čehom in Jugoslovanom, pa tudi, ako pokrovitelj- stvo kurije ne privede v življenje češkega drž. prava in velikega hrvatskega kra- ljstva, ali duh razdora in splošne zmešnjave se bo vedno bolj širil v siromašni in razdra- ženi monarhiji.

S tem člankom se bavi vse novinstvo; mi se tudi še povrnemo k njemu.

Strossmayer — Stadler. Se svojo številko od minole sobote je »Obzor« dovršil priobčevanje brzojavnih pozdravov, ki so došli na Strossmayerjev jubilej.

Take ogromne množice gotovo še ni pre- jel noben Hrvat ali Slovenec. »Obzor« jih je priobčeval nad mesec dni in sicer so v vsaki številki zavzemali lep del prostora. Teh brzo- javov je bilo na tisoče in so zahtevali v li- stu prostora nad tritisoč vrst. A tu niso še vračunjeni vsa množica pismenih pozdravov. Le-teh je bilo v vseh slovanskih jezikih, v nemškem, francozskem.

Ti mogočni pojavi pričajo, kako je da- nes vsa, v resnici neodvisna Hrvatska zbrana okolo Strossmayerja. Da-si on sam osebno ne poseza več aktivno v politično življenje naroda, vendar je Strossmayerjevo ime sre- dišče hrvatske politike: kdor dan danes go- vori o političkih razmerah v Hrvatski, o va- lovenju hrvatskega javnega življenja, o bo- dočnosti Hrvatske, o šansah aspiracij naroda hrvatskega, ta ne more drugače, nego da go- vori o Strossmayerju in o njega najtesnejem somišljeniku, nadbiskupu vrhbosanskem, dru. Stadlerju. Potovanje Strossmayerja in Stad- lerja v Rim je v ospredju politiške diskuzije po vseh novinah, diplomati se bavijo žnjima in — intrigirajo v Rimu. Bolj nego kedaj mora biti danes v zavesti vsakemu Hrvat in — Slovenec, da je Strossmayer program. In čim večje postaja nasprotstvo, ki bi hotelo strmoglaviti Strossmayerja in Stadlerja, tem trdneja mora biti naša vera, da se sovragi Slovanstva tega programa boje ravno zato, ker ima ta program svojo bodoč- nost!! Ali bo Strossmayer imenovan kardi- nalom ali ne bo; ali dobi Stadler v Rimu »ukor« ali ga ne dobi — to ne more čisto nič spremeniti na tem, kar sta ta dva moža svojemu narodu: ona dva ostaneta — program!!

Prošnja za pomiloščenje slovaških vodij. Tudi mi smo bili javili nedavno temu, kako je bilo več voditeljev naroda-trpina slo- vaškega, toli ljuto proganjena od krutih Madjarov, obsojenih na težke kazni, ker so urednika lista »Narodne Novine« slovesno vsprejeli, ko se je vračal iz zapora. Sedaj pa so slovaške gospe sklenile, da se obrnejo do kralja s prošnjo za pomiloščenje obsojenih. Nekaj teh rodoljubk je že odpotovalo na Dunaj.

K dogodkom v Kitaju. Te dni so naznanjali in triumfirali nemški listi, da je predsednik Zjedinjenih držav ameriških po- polnoma pritrđil zahtevam Nemčije glede na dogodke v Kitaju in sicer zato, da ugodi Nemcem, živečim v Ameriki ter jih pridobi, da bodo o prihodnji volitvi predsednika zanj glasovali. Sedaj pa je dobil berlinski »Tag- blatt« iz New-Yorka zatrdilo, da so vse te vesti prazne in bore ter da pričajo le, kako da v Berlinu prav nič ne poznajo

P O D L I S T E K

Zgubljeno življenje.

Slika: Slavoljub Podslapinsky.

— A, jaz se ne bom prepiral z vami! S temi besedami je Jakob odšel...

In ko sti ostali ženski sami, rekla je Kočarica:

— Zaalaa sem, da Jakob ne pusti Micike proč. On je jako čuden.

— E, saj meni je to itak vsejedno, pa če bi bila zadovoljna ti, on bi se že udal.

— Bom videla. Govorila bom z Miciko in če bo ona zadovoljna, že pregovorim Ja- koba, da privoli.

S tem se je nehaj ta razgovor mej sva- kinjama.

III.

Kočarjeva Micika je bila brhka osem- najstletna deklica. Ni bila morda edina kra- sotica daleč okoli, kakor pisatelji navadno trde o junakinjah svojih povesti. Micika je bila lepa deklica, to je gotovo, in marsika- teri mladenič je poželjivo pogledaval za-njo.

mišljenja Nemcev v Ameriki. Le ti da so sedaj v prvi vrsti Amerikani in se v izvrševanju svojih državljskih pravic kakor Amerikani ne dajo prav čisto nič voditi od ozirov do Nemčije.

Kakor je videti torej, so se Nemci precej zmotili, ko so mislili, da bodo kar diktirali in da se jim bodo druge vlasti kar slepo pokorile na njih Raehfeldzugu. Od onih vlasti, ki ozirom na dogodke v Kitaju prihajajo v poštev v prvi vrsti, se lahko reče, da Nemčija ne more računati na — nobeno.

Ogrski parlament. Ogrska zbornica poslancev je imela včeraj prvo svojo sejo po počitnicah. Sprejeli so predlog Kossuthov, da se najvišji odlok glede določenja kvote postavi na dnevni red. Honvedski minister Féljervary je poročal o sodelovanju honvedske divizije na galiških manevrih. To poročilo so odkazali odseku. Zbornica je vsprejela vsopred delovanja, kakor ga je predložil ministerski predsednik pl. Szell. V sredo se zbornici predloži proračun, katerega izročijo finančnemu odseku. Dokler ga isti ne reši, bo zbornica razpravljala o drugih važnih predlogah. Več poslancev je urgiralo razpravljanje o zakonu glede inkompatibilitete (nezdružljivosti). Ministerski predsednik je izjavil, da se bo še tekom tega zasedanja razpravljalo o tem zakonskem načrtu. Prosil je, naj se odseku ne stavi roka, da dovrši svoje delo. Prihodnja seja bo v sredo.

Tržaške vesti.

Izlet v Ljubljano. S posebnim vlakom se nas je pripeljalo v Ljubljano do 320 oseb, a ker se jih je nekaj poljalo tja že pred nami z drugimi vlaki, rečem lahko, da se je udeležilo krasnega izleta v Ljubljano kakih 360 oseb.

Ko je vlak prisopisal na postajo, odprl se je izletnikom diven razgled, da so nam sreča jela radostno vsklikati: pričakujejo nas — bratje. Godba je svirala naš »Naprej«, a na kolodvoru so bili razvrščeni: občinski zastop Ljubljanski z županom Hribarjem na čelu; odposlanstvi umetniškega društva in gledališke intendance, društva »Sokol«, »Slavec« »Ljubljana« in »Židarsko in tesarsko društvo« z zastavami ter društvo »Zvon« a za njimi vse polno družega občinstva. Ko so Tržani stopali iz vozov, so na peronu orili živio-klic.

Prvi je pozdravil izletnike gospod župan Hribar v imenu mesta ljubljanskega. Umetniška razstava, gledališče in pregled po mestu naj uveri goste, kako je središče Slovenije napredovalo v vsakem pogledu. Zlasti ga veseli, da so boritelji ob Adriji prvi, ki so v večem številu priredili obisk umetniške razstave. Za Hribarjem je pozdravil izletnike v daljšem lepem govoru gospod podpredsednik »Umetniškega društva«, stavbeni svetnik Duffč, ki je povdarjal, kako mrtvilo je bilo pred leti na umetniškem polju, danes pa nam je že možno prirediti lepo umetniško razstavo. Zadnji je pozdravil goste v imenu intendance slovenskega gledališča gospod Hubad.

Na te prisrčne pozdrave je v imenu izletnikov odgovoril gospod prof. Mandič, povdarja, da smo prišli kakor bratje med brate. Po njegovem govoru je mogočno zadonela divna himna naša »Lepa naša domovina«.

Na to se je pred kolodvorom razvrstil sprevod. Na čelu je korakal »Sokol« z zastavo in godbo. Po vseh ulicah je bilo zbrana vseh polno občinstva, ki je prisrčno pozdravljalo goste, z oken pa so rodoljubne dame mahale z robei v pozdrav. Že ta obhod po mestu nas je uveril, kako resnične so bile besede Hribarjeve: Ljubljana je res napredovala. Vsa je prenovljena, olepšana in nove stavbe pričajo, kako hiti, da se preosnaje v prelepo moderno meso. Neki naš delavec, katerega ni bilo že 40 let v Ljubljani, majal je z glavo neverjetno in se ni mogel prečuditi. Kaj, niti verjeti ni hotel, da smo res v Ljubljani.

Ko je sprevod došel pred »Narodni dom«, je pozdravil goste gospod dr. Josip Kusar v imenu »Ljubljanskega Sokola« ter jim je, završivši, zaklical krepki »Na zdar«. Odgovoril mu je zopet profesor Mandič.

V gorenji dvorani »Narodnega doma« so bile ravršene mize, obložene z mrzlimi jedili, a narodne gospice so stregle gostom s pivom in vinom, in navzoče ljubljansko občinstvo je občevalo z gosti najprisernejše, prav po stari slovanski gostoljubnosti. Na radostnih licih izletnikov si mogel videti, kako veselo

so bili presenečeni po taki nepričakovani bratski gostoljubnosti.

Potem so se gostje razšli ogledovat si muzej in umetniško razstavo. Muzej so si ogledovali izletniki z največim zanimanjem in so kar, občudovali bogate zbirke. Umet. razstave ne bomo opisovali tu, ker smo že govorili o njej na drugem mestu. Le toliko rečemo, da so si gostje s prisrčnim zadoščenjem in opravičenim narodnim ponosom ogledovali ta razmerno bogati dokaz o napredku naroda slovenskega na polju umetnosti. Mej tem, ko so si tržaški izletniki ogledovali razstavo, je svirala na trgu pred »Mestnim domom« meščanska glasba. Obedovali so gostje po raznih gostilnah, a večina njih se je zbrala v »Narodnem domu«. Popoldne je bil izlet na Drenikov vrh. Kar v celih trumah se je pomikalo občinstvo — izletniki in meščani — proti Drenikovemu vrhu. Občinstva je bilo toliko, da velik del došlih niti ni dobil prostora. Kar ni bilo izletnikov tu, so se razšli na različne kraje, da si ogledajo predivno ljubljansko okolico. Povsodi je bilo radostno vrvenje, povsod je vladalo pravo iskreno veselje, katero je še povekševalo prekrasno vreme. Po peti uri si videl zopet, kako se ljudje v nepretrznih vrstah pomikajo proti mestu, kajti že na 6. uro je bila določena gledališka predstava.

(Zvršetek pride).

Prijatelj »Amico« je zopet otvoril vse zatvornice svoje in na nas se vsuvajo cele plohe psovk, insinuvacij, neresnic in falzifikacij, nedostojnih častitljivega duhovskega stanu. Le kričite le psujte, le falzifikujte, ali tega ne izbršete iz spomina nikomur, da ste Vi v svojem italijanskem fanatizmu, v svoji divji jezi, ker tudi Slovenec hoče živeti in uživati svoja prava na tej zemlji, da ste le vi krivi na dogodkih v Rojanu, Škednju in pri sv. Jakobu!! Zastonj mahate okolo sebe, da bi odgovornost, ki teži na vas, odvalili na druge. Ali je morda vendar iskrica vesti v vas, ki vas sedaj — peče?!

Na to, kar piše »Amico« glede na dogodke v Škednju, nočemo reagirati, ker se že pripravlja od interesirani strani tak odgovor, da j.m. bo brenčalo po ušesih. Le na očitjanje, da mi napadamo mirne duhovnike, ki se nikjer ne mešajo v politiko, hočemo odgovoriti danes na kratko, da so »Amico«, »Avvenire« in kakor se že imenujejo, nedolgo temu sami apostrofirali laške katolike in vse tiste »vrle boritelje za krščanske resnice«, da je njih dolžnost, braniti italijanski značaj Trsta!! A vsakdanji dogodki nas uče, kako pridno vrše ti »boritelji za krščansko resnico« od te strani pri-sojeno jim nalogo!

Kar se pa dostaje Rojana, moremo poklicati vse župljane, mirne kmete, ki se res ne bavijo s politiko, za priče, da je »Amico« lagal, ko je trdil:

da je slovansko bogoslužje in petje ostalo kakor je bilo nekdanj;

da je agitacija od slovenske strani navstala zato, ker se tudi Italijanom podaja verski pouk;

da je velik del Rojančanov italijanske narodnosti (formano grandissima parte).

Da, nesramna laž je to, kakoršnja ne bi smela priti iz ust duhovnika, da je gibanje v Rojanu navstalo, ker tudi ona peščica (ne pa grandissima parte) laških župljanov uživajo svoje pravo, ampak to gibanje je navstalo, ker se je resnično ogromni večini župljanov mnogo vzelo!! In gibanje se je zadnje čase poostrilo, ker je »Amico«, glasilo tiste laške duhovščine, ki baje le vrši svojo dolžnost in se ne meša v politiko, **hujskal** župnika na **sovražnosti** proti slovenskim župljanom!! A mi nismo v notici, radi katere nas »Amico« obsiplje se svojim smradom, storili družega nego da smo v naj-dostojnejši obliki in z vsem spoštovanjem prosili gospoda župnika, naj rektificira laži in žalitve drznega hujskača v »Amico«. In povdarjali smo še posebno, da ga prosimo v interesu vere, cerkve, mejsebojnega miru in v njegovem, g. župnika, interesu. Mi smo dokazali s konkretnimi podatki, kako je »Amico« hujskač nesramno lagal. Zakaj nam »Amico« ne odgovarja stvarno na naša očitjanja?!

Vi, drzni reformatorji, ki nimate spoštovanja niti do svojega vrhne voditelja (o čemer pričajo denunciacije, ki jih pošiljate o njem v Rim), vi ste krivi na tem, ker ste začeli izganjati naš jezik iz cerkve. Naše ljudstvo pa je v stanju silobrana nasproti vam, kakor je sploh v obupni defenzivi proti onim, katerim Vi pomagate se svojo italija-

nizatorsko politiko in ki nam ne privoščijo nobenega prava in nas brutalno uničujejo!! Mi smo v defenzivi. Proti nam je vse: gos-podovalna klika, vladajoči zistem, nahujskano in zavedeno laško ljudstvo, a končno je še vam, služabnikom cerkve, ki bi morali biti apostoli miru in pravice, dopustila vest, da ste še pomnožili silno verigo sovražnikov našega naroda! Ne tajite, da niste sovražniki našega naroda! Zastonj vam vse prizadevanje. Ali niste vi nedavno temu na naše ljudstvo sikali svoj strup, ker zahteva — jedno šolo in se boče o ljudskem štetju braniti pred krajo duš?! Sedaj pa nam povejte, kaj bi prav za prav hoteli privoščiti našemu ljudstvu, ako že haranguirate laško ljudstvo proti takim najelementarnejim zahtevam našega ljudstva?! Ako temu ljudstvu ne privoščate niti jedne šole, kaj mu privoščate sploh, vi, vrli boritelji za katoliško resnico?!

Le hujskajte, falzifikujte, le denuncirajte — slobodno vam! Izzvali ste naše ljudstvo se svojim laškim fanatizmom, izzvali ste v areno nas, katerim je dolžnost, da stojimo našemu ljudstvu na strani v njega svetem boju; dobro, v areno smo prišli, ne bojimo se vas in ostanemo v areni pripravljeni za boj, dokler ne bo zatrt zadnja sled — vašega sovražstva. V tem boju nas ne bodo motile vse tiste razne psovke, nas ne bodo motili ni vaši »panslavisti«, ni vaši »razkolniki«, in ker prava našega naroda ne moremo braniti z vašo pomočjo, ali vsaj ob vaši nevtralnosti, branili je bomo — proti vam!! Mi visoko spoštujemo sukno duhovnika, dokler pokriva duhovnika-branitelja pravice: ako pa pokriva našega — sovražnika, ne poznamo ozirov.

To je naš odgovor na vašo najnovejšo ploho psovk.

Pred bojem v — slavje! Pišejo nam: Kakor vojaki pred krvavečim bojem, tako smo mi primorski Slovenci pred nekrvavim bojem predstojecih volitev pohiteli v sreče naše mile domovine, v matuško Ljubljano, da se tam navdušimo in okreplamo, predno nastopimo odločilen boj za našega naroda pravice!

Pričakovali smo mnogo, a kar smo doživeli v nedeljo dne 7. oktobra 1900 leta, med ljubljenimi brati v našem središču — presega vsa naša pričakovanja! Kakor brate se nas je s pravo bratsko ljubeznišo pritisnilo na srečo!

Dan, ki smo ga preživeli v našem središču, ne zgine nikdar iz našega spomina!

Sedaj smo spet tu, ne morda kje v nedogledni daljavi od sovraga, ne, mi smo že v sredi notri na bojišču, mi se že gledamo z licea v lice z našim sovragom, s katerim se v kratkem spustimo v obupen boj!

Spomin na vročo ljubezen ljubljanskih in sploh kranjskih bratov nas bo navduševal in vsodbujal do še vztrajnejšega odbijanja sovražnikovih naskokov in z blažilno nado v ko-nečno zmago kličemo vsem Ljubljančanom: prisrčna hvala za nepozabni dan veselja — pred bojem! Agitatorji.

Narodno umetno petje in glasba. (Dalje). Priznati moram sicer, da se z umetnimi pesmami doseže mnogo časti in pohvale, ali vsakdo, kdor pozna razmere v naših pevskih društvih, ne bo hvalil učenja težavnih pesni, ker naši pevci so večinoma delavci in rokodelci, ki se večinoma učijo mehanično, po posluhu; redki so, da bi dobro poznali glaske in teorijo. Kdor je skušal, ta ve, koliko truda zahteva učenje takih pesni od strani pevcev in učitelja, posebno, ko se je to ali ono društvo trudi ves mesec ali še več s poučevanjem kake težavne pesni, le da enkrat ž njo nastopi pred občinstvom.

Naša pevska društva na deželi naj se učijo lahkih narodnih in družih zborov, težavnih in umetnih naj se pa učijo le tista društva, katera imajo v svoji sredi glazbeno izobraženih in zmognih moči, da lahko brez velicega truda in materijalnih žrtev širijo umetnost, ker tudi za nas Slovenec je velike važnosti, da kažemo napredek v tem pogledu.

Bratski nam narod češki je pripoznan kakor eminento-muzikaličen narod in tak je postal s tem, da so rodoljubi v svojih krogih, učitelji v šoli in izven šole, gojili, podpirali in navduševali za petje in igranje raznih instrumentov; bolj nadarjene mladeniče pošiljali v glazbene šole in ti, prišedši iz šol, učili so zopet druge. — Tako se je širilo zanimanje za glasbo, priprosto in umetno, vedno v večji meri in zdaj stojijo Čehi na višini. — Iz priprosti koč čujejo se milodoneči glasovi goslij, vsaka večja vas ima že svoj mali orkester, osobje vojaških godb po

vseh Avstriji je po večini češko, njih skladatelji in umetniki kakor: Smetana, Dvořak, Kubelik in drugi so svetovnoznameniti, njih opere se predstavljajo v vseh večjih mestih, preložene so na vse moderne jezike. — Čehi smatrajo gojenje glasbe kakor tradicijonalno narodno dolžnost, dočim je med nami še mnogo takih (tudi med inteligenceo), ki menijo, da glasba je sploh nepotreben šport.

(Pride še.)

Ruski kružok v Trstu. One gospe, gospice in gospodje, ki se hočejo učiti ruskemu jeziku ter bi bili voljni pristopiti k ruskemu kružoku, ki se ima ustanoviti, vabljene so uljudno, naj se udeležijo pogovora, ki bo o tem jutri v sredo ob 8½ uri zvečer v Slovenski čitalnici, Via S. Francesco št. 2. Kdor ne more priti osebno, se prijavi lahko pismeno gospodu Sicherlu, uradniku »Tržaške posojilnice«.

Razpisana služba. Na tukajšnjem pristojbinskem in kolkovnem uradu je razpisana služba oficijala v X. plačilnem razredu, ali pa mesto asistenta v XI. razredu. Oficialima položiti kavecijo 1800 K. Prošnje z dokazili o znanju deželnih jezikov je vložiti tekom štiri tednov na predsedništvu c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu.

Urad za vojaške stvari tržaškega magistrata se dne 11. t. m. preseli v 3. nadstropje hiše št. 2 ulice della Muda vecchia.

Zglašanje novincev za leto 1901. Mladenci, podvrženi naborni dolžnosti, rojeni v letih 1880, 1879 in 1878, naj se pristojni v Trst ali drugam, se imajo zglašiti tekom meseca novembra (razven nedelj) na tuk. magistratu, in sicer domačini v uradu za vojaške stvari v ulici della Muda vecchia št. 2, III. nadstropje, oni pa, ki so pristojni drugam, v ulici SS. Martiri št. 2, I. nadstropje (statištni urad). Kdor bi zaradi boleznii ali ker je začasno odsoten, ne mogel priti sam, morajo pa javiti stariši, varuhi, soročniki ali zapupniki. Osebe, ki imajo domovinsko pravico drugod, ne v Trstu, morajo prinesiti seboj domovnico, potni list, delavsko knjižico, ali kakšno drugo listino, ki dokazuje njih domovinstvo. Kdor bi brez zdatnega vzroka opustil to zglašitev, ima pričakovati globo od 10 do 200 kron oziroma zapor od 1 do 20 dni.

Z naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 29-letni Mihael Tamplenizze zaradi težke telesne poškodbe v dva meseca težke ječe; 19-letni Andrej Stare s Kontovelja zaradi stega čina v 5 mesecev poostrene ječe; 17-letni mornar Evgenij Sauli zaradi tatvine v štiri mesece poostrene težke ječe.

Med dečki. Neki fant je včeraj sunil 11-letnega Feliksa Valmarina iz ulice del Roneo št. 2 s tovrstnega voza, na katerem je sedel. Feliks je zletel pod voz in kolesa so ga težko ranila; na rešilni postaji so mu podelili prvo pomoč.

V bolnišnico so spravili nezavestnega neznanega moža, ki je menda spal na železničnem tiru ter padel v ulico Broletto. O tem se je nevarno poškodoval.

Aretirali so včeraj 37-letnega mornarja Leopolda Depra iz Trsta. Isti se je svoječasno odtegnil vojaški službi s tem, da je desertiral. Pred nekoliko dnevi se je vrnil v Trst, kjer ga je doletela osoda.

Tatvina. Nekomu je včeraj, ko se je vozil na tramvaju, premeten uzmovič odnesel uro in verziče v vrednosti 120 K. Ko bi tramvajski vozovi ne bili tako prenapolnjeni, bi se take reči ne mogle dogajati.

Dražbe premičnin. V sredo dne 10. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsied naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici della Fontana 3. pohištvo in mizarsko orodje; na trgu delle Legna 10 in v ulici Majolica 3, nove mobilije; v ulici dell' Olmo 4, pohištvo; v ulici del Bosco 1 in v ulici Cordaiuoli 7, pohištvo in tehtnice.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20.2, ob 2. uri popoldne 25.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 773.1 — Danes plima ob 9.13 predp. in ob 10.3 pop.; oseka ob 3.22 predpoludne in ob 3.44 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Bralno in pevsko društvo v Dobravljah priredi dne 14. oktobra veselico s petjem in godbo. Vspored veselice objavimo pravočasno. Ker jo društvo še mlado, potrebuje podpore: vabimo torej ž-

sedaj prijatelje našega društva, da nas blagovolijo v obilnem številu počastiti.

O d b c r.

Vesti iz Kranjske.

* Slovenska drama. V soboto dne 13. t. m. nastopi v ljubljanskem gledališču g. Ignacij Borštnik kakor gost v izvorni Cankarjevi drami »Jakob Ruda«.

* Jurčič v češkem prevodu. Češki pisatelj Josef Paulik v Pragi je preložil Jurčičev roman »Cvet in sad« pod naslovom »V rozkvētu života« na češki jezik. Prevod je izšel v zbirki »Pritel domoviny« v dveh zvezkih (št. 8. in 9.). Cena zvezkom je sila nizka, samo 16 nč. ali 32 st.

Po »Narodu«.

* Poskušeni samomor. Minolo nedeljo se je v Ljubljani za nekim vrtem obesil delavec pri Tomanisu A. Šusteršič iz Kosez in sicer iz jeze, ker so ga v tovarni postavili pod nadzorstvo nekega mlajšega delavca. Rešil pa ga je še o pravem času neki železniški paznik.

* In zopet eden! Pod tem naslovom smo večeraj priobčili notico o samomoru računskega podčastnika Pečnika v domobranski vojašnici v Ljubljani. Bili pa smo menda krivo poučeni z ozirom na vzrok samomora, kajti danes čitamo v »Slovencu«, da se je Pečnik ustrelil radi poneverjenja 13 gld.

* Velika cerkvena slavnost se je minolo nedeljo vršila na Gorenjskem povodom posvečevanja cerkve in oltarjev pri »Mariji pomagaj« na Brezjah. Navzoči so bili kardinal Missia, ki je zvršil posvečenje cerkve in velikega altolja, ljubljanski knezoškof in slovenski rojak Trobec, škof v Ameriki, ki sta posvetila stranske altolje. Slavnosti se je udeležilo nad sedemdeset duhovnikov in mnogoštevilno ljudstvo.

* C. kr. obrtno strokovne šole v Ljubljani. Na vseh oddelkih strokovnih šol je letos 190 učencev in učenk; 20 prosilcev so morali odsloviti radi pomanjkanja prostora. Na obeh strokovnih šolah deluje 19 učnih moči.

* V Ljubljani skočila je ob Gruberjevem kanalu delavka Fr. Jereb radi nesrečne ljubezni. Rešil jo je neki delavec. Samo da bi jo kdo rešil tudi iz — nesrečne ljubezni.

* Aretovan »baron«. V noči od sobote na nedeljo je vstopil na Preserji v II. razred mešanca neki jako eleganten gospod ter mej vožnjo proti Trstu ponudil sprevozniku drago kukalo za ceno 2 gld. Sprevoznik pa, ki je bil že v Ljubljani od policije opozorjen na imenitnega »barona«, je odlonil ter takoj brzojavil na ljubljansko policijo, da je nevarni ptiček na potu v Trst. Ko je došel vlak v Divačo, čakali so že orožniki, ki so »barona« povabili na povratek v Ljubljano, kjer je izvršil več sleparij. Stanoval je v hotelu pri »Slonu« ter se vpisal za barona Jur. pl. Kalapis. Zvečer si je izposodil pri najemniku kukalo, češ, da gre v gledišče ter opeharil drugega uslužbenca za 20 kron, potem pa izginil, ne da bi kaj vrnil ali plačal stanovanje in večerjo. No, sedaj je za precej časa brezplačno preskrbljen — na ljubljanskem Žabjaku, kjer pa bo menda lahko izhajal tudi brez kukala!

* Šest novih zvonov je bilo minolo soboto posvečenih v livarni M. Samasse v Ljubljani.

* Ubijalec ptic. »Laibacher Zeitung« priobčuje dopis z Gorenjskega, v katerem dopisnik britko toži čez tržaške goste, da isti po sto in sto ptičje-pekav na dan postrelijo. Če se pomisli, pravi mej drugim, koliko se trudi zveza ptičjih prijateljev, da energično nastopa proti ubijanju ptic v velikih masah v Italiji in južnih primorskih avstrijskih kronovinah, je tem ostudneje, ako se pobija stotine ubožnih živalic na dan. Res barbarski je ta šport Tržačanov in neumesten tem bolj, ker ga vrše na zemlji, na kateri so le gosti.

Razne vesti.

Italija ima enega anarhista manj! Italijansko vojno ministerstvo je zbrisalo ime Luchenija iz vojaških imenikov ministersvo za in pravosodstvo je ta sklep potrdilo. Pokazalo se je namreč baje, da Luchenij ni italijanski, ampak francoski podanik ter da je le po pomoti občinskih uradov prišel v popisne pole italijanske vojske! Luchenij da je človek, katerega nista priznala niti oče niti mati za

svojega otroka! Babica da je svojevlejno izdala uradom ime matere — Elize Luchenij — lahkomišljene, pokvarjene ženske. Po tem takem da je Luchenija smatrati za otroka neznanega (!) pokoljenja ter ima isti državljanstvo rojstnega mesta Pariza. Ergo: Luchenij je Francoz... Človek ne ve, ali bi se bolj smejal tej čudni logiki ali pa nervoznemu prizadevanju italijanskih oblasti, da bi znižale število anarhistov v svoji državi — za enega!

Gluhost. Neka bogata gospa, ki je ozdravila od gluhosti in šumenja v ušesih s pomočjo ušesnega bobnila dr. Nicholsona, je darovala njegovemu zavodu 75.000 gld. z namenom, da gluhi in nepremožni ljudje vdobijo brezplačno taka bobnila. Pisma naj se naslovljajo: Št. 4660, zavod Nicholson »Longeotte, Gunnersburg, London, W.

60.000 kron znaša glavni dobitnik invalidne loterije, kateri se izplača z 20% odbitkom v gotovini. — Opozorjamo naše genjene čitatelje, da bo srečkanje dne 10. novembra 1900.

Brzojavna poročila.

Volitve na Angležkem.

LONDON 9. (K. B.) Do danes v jutro je bilo izvoljenih 427 unionistov, 96 liberalcev in 69 irskih nacionalistov. Po sedaj so pridobili unionisti 23 sedežev, a opozicijonalcii 18.

Angleško ministerstvo odstopilo.

LONDON 9. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja, da so vsi udje kabineta pro forma izročili ministru predsedniku svoje ostavke, da bi olajšali eventualno spremembo v sestavi ministerstva.

Ustaja na Kitajskem.

DUNAJ 8. (K. B.) Glasom brzojavne vesti so ces. ladije »Cesarica in kraljica Marija Terezija«, »Aspern« in »Zenta« prispele v Taku. Na krovu je vse zdravo.

LONDON 8. (K. B.) Reuter javlja dne 5. t. m. iz Tienčina: Neki nemški oddelek je danes nekoliko milj od Tienčina proti jugu trčil na 8000 Kitajcev, o katerih pravijo, da so bokserji. Poslednji so Nemce odbili ter so se isti morali umakniti v Tienčina. Verjetno je menenje, da te kitajske čete niso bili bokserji, ampak veterani Li-Hung-Čanga, ki so imeli ukaz, da čakajo v bližini mesta za slučaj, če bi tujei hoteli Li-Hung Čangu preprečiti potovanje v Peking.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 9. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja večeraj iz Lourenzo Marqueza, da je tje kaj zopet došlo 200 Burov.

CAPSTADT 8. (K. B.) Reuter javlja: Wepfner, Foxville in Sixburg so še vedno v oblasti Burov, katere so Angleži spodili proti jugu. Angleži tvorijo črto ob železnici do Natala. Poskušali so, da bi obkolili Bure.

Ponesrečeni romarji.

PETROGRAD 9. (K. B.) V Nikandrevu okroga Porehovskega pri Pskovu je 5000 romarjev prenočilo v dvonadstropni samostanski gostilni; prišli so k tamošnjim cerkvenim slavnostim. Po noči so se udrla pod težo romarjev tla drugega nadstropja ter so pala na romarje, ki so spali v prvem nadstropju. V grozi, ki je sedaj nastala, je zaklical nekdo: »Gori!« Vse je drlo proti izhodu. V strašni gnječi se je zadušilo 36 ženskih in 4 moški; 20 oseb je ranjenih, med njimi 4 težko.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

II. del.

Trgovina z blagom.

Peto poglavje.

Običaji (usance) in zakonski predpisi glede kupovanja in prodajanja blaga.

O sklepanju trgovinskih opravil se držimo neklih gotovih navad, ki so nastale v trgovinskem običevanju; te navade imenujemo trgovske običaji (usance, franc. usance, ital. usage = običaji).

Razločevati je obče usance, ki so si pridobile veljavo po večjih prometnih obsejih, in krajevne usance ali mestne običaje, ki so v rabi le na dotičnih trgih ter tvorijo semtertje izjemo od običij usane.

Obče usance so izvečine sprejete v trgovinske zakone ter so postale zakonske določbe.

Tudi krajevne trgovske običaje priznavajo oblasti v smislu trgovinskega zakonika, ako so jih sklenile borzne komore ali so jih potrdile trgovinske zbornice, trgovske skupščine (gremiji), prisedniki trgovskih sodišč itd.

Iz zakonskih določb in usane izhajajo sledeča pravila za trgovino z blagom.

Veljavnost kupne ali prodajne pogodbe ni odvisna od pismene sestave ali drugih formalnosti.

Ako kdo osebno ponudi navzoči osebi kup ali prodajo, mora druga stranka takoj izjaviti, da-li sprejme ponudbo.

Ako pa ponudimo odsotni osebi kup ali prodajo pismenim potom, se mora nasprotna stranka z obratno (prvo) pošto ali pa celo brzojavnim potom izjaviti, kako in kaj, sicer ponudnika ponudba ne veže.

Pošiljanje cenikov, vzorcev in blaga na poskušajo osebam, s katerimi smo v trgovinski zvezi, še ne pomenja obvezne ponudbe. Ponudba se mora marveč glasiti vsakokrat na določeno osebo glede določene vrste blaga in gotove količine. Ako ponujamo količino (partijo) blaga za določeno ceno, imenujemo to trden posel (trdno namestitve). S tem je navadno v zvezi, da ima druga stranka več časa za premislek.

Ako smo se zjediniili glede vrste blaga in količine ustno in pismeno, sta kup ali prodaja že veljavna; če se o tem nismo zmenili glede cene, računati je poslednjo tržno ceno; ako pa kakovost blaga ni bila dovolj določena, mora biti blago srednje-dobre kakovosti.

Darovi.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so zadnje mesece darovali: Slavnj deželni zbor kranjski, 400 K; slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuj, 820 K. K prejšnjim 450 K skupaj 1270 K; gospa Ana Šabee v Trstu volilo za pok. soprogom g. Ivan Šabee, 200 K; drž. poslanec g. Viljem Pfeifer je mej slovenskimi gg. drž. poslanci nabral 140 K, h katerim so darovali gg.: Vit. Berks, vč. g. kanonik Einspieler, dr. A. Ferjančič, vč. g. kanonik dr. Gregorec, vč. g. dr. A. Gregorič, vč. g. dr. I. E. Krek, Jos. Kušar, Vilj. Pfeifer, Jos. Pogačnik, Fr. Povše, Fr. Šuklje, I. Veneajz, vč. gg. J. Žičkar in dr. Ign. Žitnik po 10 K; g. V. Pfeifer društv. ustanovnik, je še posebej daroval 25 K; sl. Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, 60 K; visokorodni gosp. Anton pl. Sušič, e. in kr. polkovnik v Celju, 50 K; gospa Pavlina Pajk, e. k. prof. vdova v Ljubljani, ustanovnik po svojem blagem soprogu g. dr. Janko Pajku, 40 K; slavne posojilnice v Slovenski Bistrici, 50 K, v Postojni, 40 K, na Vrnskem, 30 K, v Brežicah 20 K, v Logatecu, 26 K, na Vrhniki, 20 K, v Framu, 20 K, v Litiji, 20 K, v Ljutomeru, 20 K, v Šmarju pri Jelšah, 20 K, v Ribnici, 20 K, v Vitanju 10 K; društv. ustanovnik g. dr. Paul Turner, posestnik v Mariboru 30 K; g. Karol Luterschek, e. in k. vojaški upravitelj v Zloczowu v Galiciji, 25 K; »Mars« na Dunaju, 20 K; g. Simon Rutar, e. k. prof. v Ljubljani, 20 K.

Po 10 kron so darovali gg.: dr. M. Schmirmaul, zdravnik v Rajhenburgu; dr. Janko Babnik, e. k. tajnik v justičnem ministerstvu na Dunaju, dr. Josip Sernee, dež. posl. odv. itd. v Celji, Luka Svetec, e. k. notar v Litiji, dr. Vošnjak, pos. itd. v Slov. Bistrici, vč. Fr. Gugelj, vikarij v Logah, ekscelenc baron Schwegel, e. k. tajni svetnik itd. na Dunaju, vč. gosp. Lovro Serajnik, prošt v Tinjah, France Kotnik, tovarnar pos. itd. na Vrhniki, dr. F. Jurtela, dež. posl., odv. v Ptuj, dr. Drag. Treo, odv. v Postojni, dr. Ant. Povšič, e. k. min. tajnik na Dunaju, dr. Jos. Jelenc, odgojitelj na Dunaju, Anton Šlamberger, e. k. notar v Kranju, 8 K, g. Lovro Ulčar, e. k. dež. sodnje svetnik v Celju, 8 K; po 6 K so darovali p. n. gg.: Jos. Premeru, e. k. kontrolor na Dunaju, gospica Fatica Mencinger, trg. hči v Bohinjski Bistrici, vč. g. V. Kolar, provinejal na Reki, Henrik Schreiner, e. k. ravnatelj učiteljskega v Mariboru, dr. Josip Kolšek, odv. v Laškem trgu, Jakob Urbanija, e. k. poštni blagajničar na Dunaju, dr. Fr. Vidic, e. k. urednik drž. zak. na Dunaju, Ivan Ile, e. k. polie. nadkomisar na Dunaju; po 5 K so darovali gg.: vč. Anton Askere, urednik »Ljubljanskega Zvona«, Peter Ramovš, višji nadzornik e. k. drž. žel. v Beljaku, vč. Martin Meško, župnik v Kapeli, Božidar Štitar, carsko ruski prof. v Kalupi,

dr. Oton Papež, e. k. sodni pristav v Postojni, Jak. Killer, trg. v Kranju, slavnj tamburaši in Ložu, Jakob Janežič posestnik v Grižah pri Celju, gospa Antonija Novak, soproga gimnaz. prof. v Kranju, Gust. Pire, ravnatelj v Ljubljani, vč. Ivan Možina, župnik v Rovtjah, Ant. Globočnik v Železnikih, dr. Konrad Janežič, odv. v Voloski.

Po 4 krone so darovali vč. gg. An. Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, Jak. Korol šak, kapelan v Ločah pri Konjicah, Fran Perné, e. k. prof. v Kranju, Ant. Cibič, dekan v Črničah, Jos. Boncelj, župnik v Podmeleu (na Goriškem), Henrik Angerer, dekan pri sv. Lenartu v lavantinski dolini, S. Gregorič, kurat v Sedlu na Goriškem, J. Krušič, žup. v Št. Andražu, Melhior Zorko, kaplan na Prihovi, I. Merovec, župnik v Št. Rupertu, gea. Kolšek, Milka v Logatecu, Tomo Tollazzi, v Sp. Logatecu, Al. Vodnik, pos. in kamnosek v Ljubljani, gospica Marica Marenčič v Kranju, V. König, lekarničar v Mariboru, dr. Jos. Vrečko, odv. v Celji, Drag. Puppo, trg. v Kranju, Ferd. Roš, župan v Hrastniku, France Fischer, hôtelier v Kamniku, Ant. Šantl, e. k. prof. v Celji, gospica Marija Wessner, učiteljica v Ljubljani, Al. Šturm, želar v Ivanjeih, Fr. Konšek, e. k. poštar v Trojani, dr. Jos. Tomineček, e. k. profesor v Kamniku, dr. Andr. Vojska, e. k. nads. svetnik v Novem mestu, dr. Fran. Detela, e. k. gimn. ravnatelj v Novem mestu, Jurij Pfeifer, e. k. fin. nadkomisar v Novem mestu, dr. Jurij Kulterer, odv. v Velikovecu, Fr. Mašelj, e. k. rač. stotnik v Olomueu.

Po 3 K so darovali: visokorodni gosp. grof Oskar Christalnigg, vlastelin na Koroškem, vč. gg. Anton Bratina, vikar v Doberdolu, Lovro Kristofič, župnik v Kovoru pri Kranju, Al. Šijance, župnik v Negovi; po 2 K so darovali: vč. gg. Mat. Jeriha, kanonik v Novem mestu, Fr. Boncelj, župnik (Dalje na četrti strani.)

Prva slov. zaloga pohištva iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvanja za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odposiljatev je poštine prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavi se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

v Dražgošah (2 K 50 st.), Jak. Kosar, kapelan v Starem trgu, Josip Stroinigg, župnik pri Mariji Zilji (Koroško), Ivan Plevancec, župnik v Soteski, dr. Ign. Kotnik, e. kr. notar v Komnu, Fr. Brlec, e. kr. orož. narednik v Novem mestu, Ant. Kozlevčar, načelnik postaje v Borovnici, Aad. Jakil v Rupi, Jos. Pogačar v Celji, I. C. Demšar, trg. v Železnikih, dr. Al. Kraut, odv. v Celovcu, Fr. Ks. Sajovitz, hôteľier v Kranju, Blaž Dolinšek, e. k. sodni pristav v Novem mestu, Jos. Boneelj, trg. v Železnikih, Otmar Skalčič, e. k. okr. živinozdravnik v Novem mestu, B. Jentl, trgovec v Mariboru, Fr. Omersa, trg. v Kranju, F. Pollak, trgovec v Kranju; Fr. Stupar, pristav e. k. kmetijske družbe v Ljubljani, vč. g. Mih. Prijatelj, župnik v Slavini po 1 K: vč. Ant. Kolar, kapelan pri Novi cerkvi, Fran Mikl, župnik župnik v Šišku (na Koroškem), po 2 K.

Za toliko blagih darov izreka odbor najiskreneje zahvalo ter prosi najljubneje, da blagovolje vsi plemeniti rodoljubi in vrle domorodkinje sedaj, ko se skoro pričinja novo šolsko leto, z obilnimi darovi podpirati bedne naše visokošole na Dunaju. Vsaki tudi najmanjši dar bo dobro došel.

Darove sprejema I. društveni bjugajnik, g. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Pekarna M. Moder

TRST — Ulica Riborgo št. 15 — TRST.
Zaloga raznovrstnih sladčič, kakor tort, krogandov, konfetov, biškotov itd. Štirikrat na dan svež kruh, koji pošilja franko na dom, trgovcem v razprodajo pa s primernim popustom. Prevzema kruh v pečivo in vsako naročbo za poroke, pojedine in druge domače slavnosti po zelo nizkih cenah.

Društvenik,

kateri razpolaga kapital od 25 do 30 tisoč kron se išče za neko v Trstu z dobrim uspehom pričeto podjetje. Gotovi dobiček se jamči in vloženi denar se zavaruje.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravo lista »Edinost« pod šifro »A. 72.«

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron višje (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u
c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Izurjenega stenografa

sprejmeta odvetnika dr. Abram in dr. Rybář v Trstu.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito d. v. o. g. državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutsegasse, 8.

Dr. A. Záhorský

javlja svojim klientom, da zopet ordinira od 9.—11. predp. in od 2.—4. pop. vsaki dan v ulici Carintia št. 8.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“

V novi društveni telovadnici

(ulica Coroneo št. 15)

se je pričel redni poduk v telovadbi z dnem 24. septembra 1900.

in sicer se vrši isti:

Za redne telovadce v torek in petek od 8—9¹/₂ ure zvečer.

Za starejše telovadce v ponedeljek in četrtek od 7¹/₂—8¹/₂ ure zveč.

Za gojence v sredo in soboto od 4—5 ure pop.

Za ženski oddelek v sredo in soboto od 6—7 ure zvečer.

Gospo bodo plačevale za poduk po 1 K na mesec. Gojenci pa po 50 stot. Revnejše gojence lahko oprostijo od plačevanja.

Upisovanja za poduk sprejema učitelj brat Matko Bergant (ul. Molina piccološt. 3. II.) od 24. t. m. naprej pa v telovadnici pred podukom.

Odbor „Tržaškega Sokola“.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
sklepa

zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom, pokojnine in različna zavarovanja.

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini K. 642 zaostalom svojim K. 1000.—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju 60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.

Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada členom.

V poslednjih letih izplačano je bilo 10 odstotkov zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 718.541.28
Reserve in fondi	K 20.579.494.88
Dosedanja izplačila	K 62.922.942.86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi

na Havličkovem trgu,

kakor tudi nje generalni zastop v Ljubljani.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitnega železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne mēble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dietetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih blevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah. Cena 1/2 škatljica kron 140. 1/2 škatljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamenje ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje belgarski dvorni zalagatelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Vojaških invalidov velika

Zadnji mesec

zlata in srebrna loterija

Glavni dobitek: **60.000** KRON

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Jos. p. Bolaffio, Mandl & C. ie, Mercurio Triesino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glđ. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Inženjer Živic se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske tvrdke.

Schivitz e Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Krojač.

Anton Jerič, krojač v ulici Torrente št. 34, I. n. se priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu, posebno pa častitljivi duhovščini.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8. Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krēme.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krogandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krete in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpologo so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajalnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivo krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapecarijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Mladenič

krepak in dobrončen, zmožen tudi italijanskega ali nemškega jezika, sprejme se za hišna opravila takoj v službo. Obrniti se je na »Tržaško« podporno in bralno društvo, Stadion 19 I. nad.